

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. liepos 13 d.
(OR. en)

9283/20

COSCE 7
COPS 239
CFSP/PESC 606

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2020 m. liepos 13 d.
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	ST 9177/20
------------------------------	------------

Dalykas:	Tarybos išvados dėl ES bendradarbiavimo su Europos Taryba 2020–2022 m. prioritetų
----------	---

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES bendradarbiavimo su Europos Taryba 2020–2022 m. prioritetų, kurias Taryba (Užsienio reikalai) patvirtino 2020 m. liepos 13 d.

Tarybos išvados dėl ES bendradarbiavimo su Europos Taryba 2020–2022 m. prioritetų

Vertybėmis ir taisyklėmis grindžiamo visos Europos bendradarbiavimo skatinimas ir parama naujos energijos kupinai Europos Tarybai

1. Atsižvelgiant į plačiai paplitusius iššūkius žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei, į Europą sudėta didelių lūkesčių, kad ji išliks lydere propaguojant šias visuotines vertybes. Būtent todėl ES ketina stiprinti savo bendradarbiavimą su Europos Taryba, kuri šiose srityse, remdamasi savo daugiau kaip 70 metų patirtimi, atlieka itin svarbų vaidmenį. Atitinkami naujos ES ir Europos Tarybos vadovybės įgaliojimai, taip pat ES valstybių narių pirmininkavimas Ministrų Komitetui kitu laikotarpiu sutampa su laikotarpiu kai, tiek ES viduje, tiek už jos ribų iš naujo akcentuojama teisinė valstybė. Be to, tai išpuola tokiu metu, kai bendra padėtis žmogaus teisių, teisinės valstybės ir demokratijos srityse yra įvairialypė: ilgainiui pasiekta didelės pažangos, tačiau yra ir pasipriešinimo dėl visų žmogaus teisių visuotinumų, nedalomumo bei tarpusavio priklausomybės, taip pat regresas demokratijos atžvilgiu. Žvelgiant į ateitį, per ateinančius penkerius metus iškils mūsų piliečiams svarbūs klausimai, tokie kaip skaitmeninimas ir dirbtinis intelektas.
2. ES toliau dirbs su Europos Taryba ir ją rems – šiomis ir platesnėmis pastangomis siekdama skatinti veiksmingą daugiašališkumą ir puoselėti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, atsižvelgdama, kas nemažiau svarbu, į COVID-19 poveikį, įskaitant jos socialinį ir ekonominį poveikį, žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei, dėl ko reikia žmogaus teisėmis grindžiamo atsako, nes taip pasiekiami geresnių rezultatų įveikiant pandemiją, užtikrinant nediskriminavimą, lygybę ir išsaugant žmogaus orumą.

3. ES vertina, kad daug šalių yra Europos Tarybos narės, ir pritaria jos pašaukimui užtikrinti visuotinį ir veiksmingą žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių pripažinimą. Europos Taryba taip pat yra svarbi dialogo ir bendradarbiavimo platforma siekiant skatinti demokratiją ir teisinę valstybę. Atsižvelgdami į pastaraisiais metais Europos Tarybos narių padarytus rimtus tarptautinės teisės pažeidimus, privalome išsaugoti ir išplėsti organizacijos visaeuropinį pobūdį, užtikrinti, kad Europos Tarybos narės laikytųsi savo tarptautinių įsipareigojimų, saugoti organizacijos vertybes, principus bei standartus ir užtikrinti, kad ji efektyviai veiktų. ES yra įsipareigojusi remti Europos Tarybą, kuri gali spręsti visus rimtus jos narių tarptautinės teisės pažeidimus, taikydama, kas nemažiau svarbu, naujai sukurta papildomąją jungtinę procedūrą, kartu puoselėdama savo vertybes ir užtikrindama, kad visos Europos Tarybos narės vykdytų savo statutinius įsipareigojimus.
4. Europos Taryba atlieka standartų nustatomąjį vaidmenį žmogaus teisių, teisinės valstybės ir demokratijos srityse. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija (EŽTK) yra precedento neturintis istorinis pasiekimas. Ją ratifikavo visos 47 Europos Tarybos valstybės narės ir ja nustatomos bendros žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės taisyklės bei standartai 830 milijonams žmonių visame žemyne, o jos įgyvendinimą prižiūri Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT). Be to, Europos Tarybos poveikis juntamas už šio žemyno ribų, nes daugelis jos konvencijų yra atviros pasirašyti pasauliniu mastu, o keli jos mechanizmai taikomi visame pasaulyje. ES ateitis – labiau nei bet kada – bus formuojama ir siejama su jos kaimynėmis. Būtent todėl ES, bendradarbiaudama su Europos Taryba, išliks aktyvi su šalimis kandidatėmis ir potencialiomis šalimis kandidatėmis, taip pat su kaimyniniais regionais.

5. Bėgant metams struktūrinis ES ir Europos Tarybos bendradarbiavimas¹, grindžiamas skirtingais, tačiau vienas kitą papildančiais vaidmenimis, tapo strategiškesnis ir susiklostė kaip sėkmės pavyzdys. Bus tęsiamas reguliarus aukšto lygio ES ir Europos Tarybos institucijų dialogas. ES ir jos valstybės narės yra didžiausios finansinės paramos Europos Tarybai teikėjos. ES toliau rems Europos Tarybos darbą prisidėdama prie jos ypatingojo biudžeto ir remdama bendradarbiavimą teisės srityje, skatindama politinį dialogą ir finansuodama jungtines programas, įtraukiant šalis kandidates ir potencialias šalis kandidates, taip pat Rytų partnerystės regiono šalis ir atitinkamas pietines šalis partneres pagal Europos kaimynystės politiką (EKP), taip pat Rusiją ir Vidurinės Azijos šalis, bet jomis neapsiribotų. Europos Tarybos biurai ir programų biurai atlieka svarbų vaidmenį ES ir (arba) Europos Tarybos bendradarbiavimui šiose šalyse ir regionuose. ES ir Europos investicijų bankas taip pat nagrinės, kokiais būdais sustiprinti formalųjį bendradarbiavimą su Europos Tarybos vystymo banku. ES bendradarbiaus su Europos Taryba darnaus vystymosi tikslų (DVT) įgyvendinimo srityje.
6. Europos Tarybai patys svarbiausi aspektai yra veiksmingumas, aktualumas, skaidrumas ir matomumas. ES ir toliau pirmose gretose rems reformuotą ir naujos energijos kupiną Europos Tarybą, pastarajai prisitaikant prie naujų iššūkių ir restruktūrizuojantis, siekiant užtikrinti finansinį tvarumą bei tęstinį dėmesį veiksmingumui. ES skatins didesnę Europos Tarybos tikslų ir veiklos matomumą bei informavimą apie juos.
7. Laikydamosi trijų ramsčių struktūros, kuria grindžiama Europos Tarybos veikla, 2020–2022 m. ES daugiausia dėmesio skirs toliau nurodytai jungtinei veiklai.

¹ Remiantis susitarimo memorandumu (2007 m.) ir ketinimų pareiškimu dėl bendradarbiavimo (2014 m.).

I. ŽMOGAUS TEISĖS

8. ES toliau remis Europos Tarybą, jos Europos Žmogaus Teisių Teismą (EŽTT) ir Europos Tarybos konvencijų sistemą kaip pagrindinę žmogaus teisių puoselėjimo Europoje sistemą, kuri savo ruožtu prisideda prie didesnės ES vidaus ir išorės politikos darnos. **ES veiks kaip Europos Tarybos partnerė savo išorės veiksmuose įgyvendindama savo žmogaus teisių prioritetus, vadovaudamasi ES atnaujintu veiksmų planu žmogaus teisių ir demokratijos srityje (2020–2024 m.),** kai jis bus priimtas.
9. **ES atnaujino savo įsipareigojimą prisijungti prie Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK).** Tai ne tik sutartimi grindžiamas ES įsipareigojimas; tai liečia pagarbą mūsų pagrindinėms vertybėms ir darnios žmogaus teisių apsaugos visoje Europoje teisinės sistemos sukūrimą. EŽTT išaiškinamai EŽTK jau tenka vienas iš pagrindinių vaidmenų ES teisėje, kaip patvirtinta Pagrindinių teisių chartijoje ir ES Teisingumo Teismo (ESTT) jurisprudencijoje. Prisijungus prie konvencijos asmenys galės teikti apeliacijas EŽTT dėl veiksmų, kurių ėmėsi ES institucijos, ir pagerės europiečių žmogaus teisių apsaugos darna, be kita ko, atsižvelgiant į paraiškas prieš ES valstybes nares dėl ES teisės įgyvendinimo. Peržiūrėtas prisijungimo susitarimas privalo visiškai atitikti ES teisę, kaip ją išaiškina ESTT. EŽTK 70-metis, kurį ketinama paminėti 2020 m. lapkričio 4 d. Atėnuose įvyksiančioje ministrų konferencijoje, suteikia progą intensyvinti pastangas siekiant ES prisijungimo prie EŽTK.

10. **ES nagrinės naujų ir besiformuojančių skaitmeninių technologijų pasekmes žmogaus teisių propagavimui ir apsaugai.** Europa turi pasinaudoti skaitmeninio amžiaus teikiamomis galimybėmis kartu skatindama etišką požiūrį ir apsaugodama žmogaus teises, užtikrindama, kad teisėsauga galėtų tinkamai pasinaudoti naujomis technologijomis laikydamasi pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę nustatytų pareigų, ypač daug dėmesio skirdama tokiems klausimams kaip saviraiškos, nuomonės ir informacijos internete laisvė, interneto tarpininkų reglamentavimo ir turinio nuosaikumo politika, radikalizacija internete, terorizmas ir neapykantos retorika internete, minties, sąžinės ir religijos laisvė, privatumas ir duomenų apsauga, dirbtinis intelektas ir masinio sekimo technologijos, taip pat biometrinių duomenų rinkimas ir naudojimas, pavyzdžiui, diegiant veido atpažinimo įrangą viešosiose vietose. Vykdydama tolesnę veiklą, susijusią su Europos Komisijos baltąja knyga dėl dirbtinio intelekto, ir dirbdama su Skaitmeninių paslaugų aktu susijusį darbą ES glaudžiai bendradarbiaus su Europos Taryba, kad būtų nustatyta dirbtinio intelekto ir skaitmeninių technologijų keliama rizika ir teikiamos galimybės, įskaitant jų poveikį žmogaus teisėms, teisinei valstybei ir demokratijai, ir būtų įvertintas poreikis imtis tolesnių priemonių siekiant užtikrinti, kad jų plėtojimas, projektavimas ir taikymas atitiktų žmogaus teises. ES ir Europos Taryba taip pat tęs bendradarbiavimą skaitmeninio pilietiškumo ugdymo srityje.
11. **ES bendradarbiaus su Europos Taryba propaguojant tvirtus duomenų apsaugos standartus visame pasaulyje.** Tai bus daroma remiantis modernizuota Konvencija dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (Konvencija Nr. 108). Visų pirma ES bendradarbiaus su Europos Taryba siekiant propaguoti visuotinius principus ir standartus dėl apsaugos priemonių, taikomų valdžios institucijų galimybei susipažinti su asmens duomenimis teisėsaugos ir saugumo tikslais.

12. ES bendradarbiaus su Europos Taryba propaguojant lyčių lygybę ir moterų teises, taip pat jų įgalėjimą ir dalyvavimą tiek Europos Sąjungoje, tiek jos išorės santykiuose. ES taip pat bendradarbiaus su Europos Taryba – viena iš pagrindinių veikėjų nustatant standartus šiose srityse, įskaitant kovą su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje; Europos Tarybos Stambulo konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo ratifikavo ir įgyvendina 21 ES valstybė narė.
13. ES bendradarbiaus su Europos Taryba skatinant **saviraiškos, informacijos ir nuomonės laisvę internete ir ne internete, taip pat prieigą prie patikimos informacijos ir prie laisvos bei nepriklausomos žiniasklaidos, kovojant su dezinformacija ir saugant žiniasklaidos laisvę bei užtikrinant žurnalistų saugumą**. Šiuo atžvilgiu Europos Tarybos platforma, skirta žurnalistikos apsaugai ir žurnalistų saugumui, yra svarbi vieta diskusijai apie dabartinius iššūkius šioje srityje skatinti ir informuoti apie konkrečius atvejus, susijusius su ribojamaisiais teisės aktais ir išpuoliais prieš žurnalistus.
14. Pilietinei visuomenei tenka svarbus vaidmuo įtvirtinant pagrindines Europos Tarybos vertybes. ES bendradarbiaus su Europos Taryba siekiant stiprinti ir užtikrinti pilietinės visuomenės erdvės Europoje apsaugą ir skatinimą, ypač siekiant **sukurti palankią aplinką pilietinės visuomenės organizacijoms bei žmogaus teisių gynėjams** ir įveikti iššūkius, kaip išdėstyta Tarybos išvadosė dėl demokratijos, susijusius su mažėjančia demokratine erdve veikti pilietinei visuomenei². ES įdėmiai stebės diskusijas dėl Europos Tarybos platformos, skirtos žmogaus teisių gynėjų apsaugai, sukūrimo.
15. Kalbant apie **aplinkos** reikalus, Europos Taryba padeda formuoti gerai pritaikytą teisinę sistemą Europoje. Įgyvendindama Europos žaliąjį susitarimą Europos Komisija stebės diskusijas Europos Taryboje dėl žmogaus teisių ir aplinkos sąsajos, įskaitant kovos su nusikaltimais aplinkai veiksmus. ES remia Europos Tarybos laiku dedamas pastangas tinkamai spręsti šį klausimą.

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12836-2019-INIT/lt/pdf>, priimta 2019 m. spalio 14 d.

16. Užimtumo ir socialinių reikalų srityje Europos Tarybos **Europos socialinė chartija** ir Pataisyta Europos socialinė chartija yra svarbios nuorodos įgyvendinant ES **Europos socialinių teisių ramstį**. Europos Komisija parengs Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo veiksmų planą ir toliau jį diegs Vakarų Balkanuose ekonominių reformų programų kontekste. Kadangi Europos socialinėje chartijoje ypač akcentuojama, *inter alia*, vyresnio amžiaus asmenų, vaikų, neįgaliųjų ir darbuotojų migrantų apsauga, ES dirbs kartu su Europos Taryba siekiant garantuoti pagrindines socialines ir ekonomines teises vadovaujantis šiomis tarptautinėmis pareigomis, ypač kilus tokioms pasaulinėmis krizėms kaip COVID-19 pandemija.
17. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsauga ir puoselėjimas išlieka **ES prieglobsčio ir migracijos politikos** pagrindas. ES yra įsipareigojusi stiprinti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų gebėjimus įgyvendinti šį požiūrį. ES siekia sukurti humanišką, atsparesnę ir veiksmingesnę migracijos ir prieglobsčio sistemą ir yra įsipareigojusi pagal Europos Tarybos įgaliojimus rinkti informaciją ir teikti konsultacijas bei pagalbą Europos Tarybos valstybėms narėms remiantis jos atitinkamais standartais dėl migrantų, prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių Europoje naudojimosi žmogaus teisėmis apsaugos, ypač daug dėmesio skiriant tokioms pažeidžiamoms grupėms kaip nelydimi nepilnamečiai, rizikos grupėms priklausančios moterys, vaikai, neįgalieji arba asmenys, kurie patiria diskriminaciją ar smurtą. Europos Tarybos darbo rezultatas – pažanga migracijos srityje, ypač mažinant prekybą žmonėmis.
18. Vadovaudamasi 2019 m. gruodžio mėn. priimtomis Tarybos išvadomis dėl **pakaitinių sulaikymui priemonių**, su laisvės atėmimu nesusijusių sankcijų ir priemonių taikymo baudžiamajoje justicijoje, ES glaudžiai bendradarbiaus su Europos Taryba, kad būtų užtikrinta jų atitinkamų požiūrių sinergija.

19. ES glaudžiai bendradarbiaus su Europos Taryba stiprinant žmogaus teisių apsaugą ir propagavimą srityse, kurioms būtina skirti daugiau dėmesio, įskaitant kovą su diskriminacija (ypač skatinant informuotumą apie Europos Tarybos Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija (ECRI) veiklą ir jos rekomendacijų įgyvendinimą), įskaitant kovą su LGBTI+ asmenų diskriminacija ir su diskriminacija dėl seksualinės orientacijos bei lytinės tapatybės, taip pat religijos ar tikėjimo laisvę ir vaikų apsaugą nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos (siekiant, kad **ES prisijungtų prie Lansarotės konvencijos**). Ypač daug dėmesio reikia skirti jungtiniams veiksams kovoti su neapykantos retorikos ir nusikalstamumo dėl neapykantos plitimu Europoje. ES tebėra įsipareigojusi remti Europos Tarybos darbą siekiant stiprinti pagarbą mažumoms priklausančių asmenų teisėms (ypač jų socialinei ir ekonominei integracijai, įskaitant romų bendruomenes), įskaitant nacionalines mažumas, pagal taikytinas Europos Tarybos normas, standartus ir Venecijos komisijos rekomendacijas. Vadovaujantis ES ir Europos Tarybos sutarimu dėl mirties bausmės panaikinimo, toliau laikomasi jungtinio įsipareigojimo panaikinti mirties bausmę ir kitose šalyse. ES toliau stiprins bendradarbiavimą su Europos Taryba kovojant su prekyba žmonėmis ir apsaugant žmogaus gyvenimo orumą. Kovos su prekyba žmonėmis, ypač moterimis ir mergaitėmis, veiklai reikia įvairių atitinkamų subjektų bendrų pastangų ir suderinto bei nuoseklaus požiūrio visose atitinkamose politikos srityse, pavyzdžiui: saugumo, migracijos, teisingumo, lygybės, užimtumo ir vystymosi srityse ES vidaus bei išorės santykiuose.
20. ES toliau remis savo Pagrindinių teisių agentūros (FRA) ir Europos Tarybos bendradarbiavimą pagal atitinkamus jų įgaliojimus.

II. DEMOKRATIJA

21. ES siekia **puoselėti, saugoti ir stiprinti mūsų demokratiją**.
22. Tarybos išvadose dėl demokratijos pabrėžiama, kad šiandienos pasaulyje demokratijai metamas iššūkis ir ji kvestionuojama. Nors daugelyje šalių demokratijos pozicijos išlieka tvirtos, yra tokių, kurios vis labiau linksta į autoritarizmą. **Demokratijai kylantys iššūkiai** yra daugialypiai ir juos reikia siekti įveikti kompleksiskai, be kita ko, remiant ir skatinant laisvą ir nepriklausomą pilietinę visuomenę, žmogaus teisių gynėjus ir nepriklausomą žiniasklaidą, didesnę demokratinių procesų skaidrumą, skaitmeninį raštingumą, įtraukumą ir pilietinį ugdymą, nes tai yra būtinas vidutinės trukmės ir ilgalaikis indėlis užtikrinant demokratinių valstybių atsparumą; taip pat reikia kovoti su manipuliaciniu kišimusi, įskaitant dezinformacijos kampanijas.
23. ES palankiai vertina svarbų Europos Tarybos darbą, vykdomą vadovaujantis Demokratinės kultūros kompetencijos orientaciniais metmenimis, padedant užtikrinti, kad **švietimo** sistemos, tiek formaliojo švietimo, tiek savišvietos kontekste, suteiktų jaunimui būtinas kompetencijas žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei skatinti, nes tai papildo ES vykdomą demokratijos rėmimo darbą. ES toliau bendradarbiaus su Europos Taryba propaguojant kitas priemones ir iniciatyvas, kuriomis puoselėjamas švietimas demokratinio pilietiškumo ir žmogaus teisių klausimais, *inter alia*, Europos Tarybos dalinio susitarimo, kuriuo siekiama įsteigti Istorijos mokymo Europoje observatoriją, kontekste. Kalbų vaidmuo, kalbinis sąmoningumas ir daugiakalbės kompetencijos yra labai svarbūs siekiant geriau suprasti kultūras, taip prisidedant prie demokratinio pilietiškumo plėtojimo visoje kalbiniu ir kultūriniu požiūriu įvairialypėje Europoje. 2019 m. ES Tarybos rekomendacijoje dėl visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi padėtas pagrindas bendradarbiavimui su Europos Taryba ir jos Europos šiuolaikinių kalbų centru stiprinti kokybiško kalbų mokymo srityje.

24. ES labai naudingos yra **Europos demokratijos per teisę komisijos (Venecijos komisijos) ekspertinės žinios**, ypač išorės veiksmuose, kuriuos vykdydama ES pasikliauna Venecijos komisijos praktine patirtimi, kad padėtų pagerinti konstitucinius standartus ir rinkimų teisę. Venecijos komisija taip pat padeda vykdant teismų, valdymo ir kitų reformų procesus, ypač šalyse kandidatėse ir potencialiose šalyse kandidatėse, taip pat Europos kaimynystės politikos (EKP) šalyse. ES siekia stiprinti bendradarbiavimą su Venecijos komisija ir jos sekretoriatu, pavyzdžiui, skatinant rinkimų reformas, grindžiamas ES rinkimų stebėjimo misijų rekomendacijomis, tokiuose regionuose kaip Lotynų Amerika ir Šiaurės Afrika.
25. **ES skatins reguliarią keitimąsi informacija su Venecijos komisijos sekretoriatu** rinkimų teisės standartų klausimais ir kartu nagrinės, kaip Venecijos komisijos teisinės nuomonės ir ES rinkimų stebėjimo misijų rekomendacijos galėtų vienos kitas papildyti.
26. Socialiniai tinklai ir rinkimų technologijos **ne tik suteikia naujų galimybių, bet kelia ir iššūkių** rinkimų procesams ir demokratijai. ES skatins laikytis Europos Tarybos standartų ir rekomendacijų, susijusių su rinkimų procesais ir demokratija. ES skatins reguliarią keitimąsi informacija su Europos Taryba siekiant stiprinti bendradarbiavimą rengiant ir propaguojant standartus šiose srityse, įskaitant rinkimų procesų sąžiningumo apsaugos klausimą.
27. ES stiprins dialogą ir bendradarbiavimą su Europos Taryba dėl galimybių stiprinti **pilietinės visuomenės organizacijų** ir nacionalinių žmogaus teisių institucijų vaidmenį ir prasmingą **dalyvavimą** šioje organizacijoje, laikantis sprendimo, priimto Europos Tarybos Ministrų Komiteto 129-oje sesijoje (2019 m. gegužės 14–15 d., Helsinkis).
28. ES stiprins dialogą ir bendradarbiavimą su Europos Taryba siekiant **didinti moterų ir jaunimo dalyvavimą ir atstovavimą** jiems ir jų interesams visuomeniniame ir politiniame gyvenime.

29. 2019 m. ES Tarybos rezoliucija dėl darnaus vystymosi **kultūros aspekto**³ bus naudojama kaip svarbus pagrindas bendradarbiavimui kultūros ir kultūros paveldo srityje stiprinti. Europos Tarybos kultūros paveldo vertės visuomenei pagrindų konvencija (Faro konvencija), Europos paveldo dienos ir Europos Tarybos išplėstas dalinis susitarimas dėl kultūros maršrutų – tai ES ir Europos Tarybos bendradarbiavimo būdų pavyzdžiai. ES toliau propaguos Europos Tarybos konvenciją Nr. 221 dėl teisės pažeidimų, susijusių su kultūrinėmis vertybėmis (Nikosijos konvenciją), ir skatins, kad prie jos prisijungtų Europos Tarybos valstybės narės.

III. TEISINĖ VALSTYBĖ

30. **ES padvigubino savo įsipareigojimą užtikrinti, kad būtų laikomasi teisinės valstybės principo.** Teisinė valstybė yra būtina demokratijos ir pagarbos žmogaus teisėms bei visapusiško naudojimosi jomis sąlyga. ES kontekste itin svarbu užtikrinti Europos piliečių gerovę garantuojant sklandų bendrosios rinkos veikimą. Jei kyla grėsmė teisinės valstybės principui, pavojus kyla ir žmogaus teisėms bei teisiniam, politiniam ir ekonominiam ES veikimo pagrindui. Komunikate „Teisinės valstybės stiprinimas Sąjungoje. veiksmų planas“⁴ Komisija išdėstė trijų ramsčių požiūrį: propaguoti teisinės valstybės kultūrą, užkirsti kelią su teisinės valstybės principo pažeidimu susijusių problemų atsiradimui ir užtikrinti, kad į kilusias problemas būtų veiksmingai reaguojama. Siekdama sustiprinti prevencinius aspektus, Komisija paskelbė, kad nustatys visapusišką Europos teisinės valstybės mechanizmą, taikomą visoje ES ir pagal kurį Europos Komisija teiks objektyvias metines ataskaitas. Stebėsenos metodas bus vienodas visose ES valstybėse narėse. Vykdant stebėseną pagal Europos teisinės valstybės mechanizmą bus atsižvelgiama į esamas Europos Tarybos priemones ir ekspertines žinias šioje srityje.

³ Dok. [ST 13336/19](#).

⁴ Dok. COM (2019) 343 *final*.

31. **Atsižvelgdama į tai, Komisija siekia stiprinti bendradarbiavimą su Europos Taryba, įskaitant Venecijos komisiją, Kovos su korupcija valstybių grupę (GRECO) ir Europos Tarybos Europos veiksmingo teisingumo komisiją (CEPEJ).** Komisijai paprašius, Europos Taryba paskyrė kontaktinį asmenį kontaktinių asmenų teisinės valstybės klausimais tinklui, o Komisija glaudžiai bendradarbiaus su Europos Taryba, siekdama užtikrinti, kad abiejų šalių darbas teisinės valstybės srityje vienas kitą papildytų ir būtų išvengta nereikalingo dubliavimosi. Rengdama metinę ataskaitą Europos Komisija taip pat palaikys dialogą su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, tokiais kaip Europos teisėjų patariamoji taryba ir Europos prokurorų patariamoji taryba. Venecijos komisijos parengtas teisinės valstybės kontrolinis sąrašas gali padėti nustatyti konkrečią riziką ir trūkumus.
32. ES dalyvavimas **GRECO** veikloje stebėtojos teisėmis palengvina bendrą darbą su Europos Taryba stiprinant gebėjimus ir įgyvendinant standartus, kuriais siekiama stiprinti teisinę valstybę ir kovą su korupcija, pavyzdžiui apsaugoti informatorius. ES ir toliau glaudžiai bendradarbiaus su GRECO gebėjimų stiprinimo ir standartų įgyvendinimo srityje, kad būtų stiprinama kova su korupcija.
33. Europos Tarybos vykdomas darbas jau padėjo pagerinti reagavimą **baudžiamosios justicijos** priemonėmis ES siekiant užkirsti kelią radikalizacijai, vedančiai prie terorizmo ir smurtinio ekstremizmo, ir reintegruoti bei reabilituoti teroristinius nusikaltimus įvykdžiusius asmenis.
34. **Kovos su kibernetiniais nusikaltimais** srityje ES toliau bendradarbiaus pagal Budapešto konvenciją dėl elektroninių nusikaltimų ir jos papildomus protokolus. Ji taip pat užtikrins 2-ojo papildomo protokolo, dėl kurio vyksta derybos, ir ES darbo siekiant pagerinti tarpvalstybinę prieigą prie elektroninių įrodymų suderinamumą, taip pat propaguos Budapešto konvenciją kaip tarptautinio bendradarbiavimo ir gebėjimų stiprinimo pagrindą.

35. ES įsipareigojimas puoselėti teisinės valstybės principą taikomas ir **šalims kandidatėms, potencialioms šalims kandidatėms bei ES kaimyninėms šalims**, kuriose ES ir toliau bendradarbiaus su Europos Taryba, kad remtų šalis joms vykdant esmines reformas ir rengiant mokymus teisingumo, kovos su korupcija, žmogaus teisių propagavimo ir laisvos bei nepriklausomos žiniasklaidos ir pilietinės visuomenės vaidmens srityse, o šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių atžvilgiu – stebėtų šiose srityse pasiektą pažangą, laikantis, kai taikytina ar aktualu, griežtesnės stojimo proceso metodikos.
-